

Алена БОБР:

«Нашы чытачы — сучасныя»

— Алена Міхайлаўна, разглядаючы паліцы з выданнямі, я заўважаю, што цягам апошняга часу тут сталі ўсё часцей трапляцца беларускамоўныя кнігі. З чым гэта звязана?

— Справа ў тым, што кніг на беларускай мове сёння сапраўды выдаецца мала. А паколькі мы шчыльна працуем з «Белкнігай», то ведаем, якія выданні запітваюць пакупнікі, што патрэбна спажываць і гандлю. Калі мы з вамі ў лютым размаўлялі пра нашы выдавецкія планы, то я распавядала, што да друку было падрыхтавана некалькі кніг бе-

ТАА «Харвест» з'яўляецца самым буйным выдавецтвам нашай краіны. Летась тут пабачыла свет больш як 1200 назваў кніг агульным тыражом 6 мільёнаў асобнікаў. Можна сцвярджаць, што гэтая ўстанова ў некаторай ступені заканадаўца кніжнай моды ў краіне, а паспяховасць яе працы сведчыць пра запатрабаванасць выдавецкай прадукцыі ў сучасным грамадстве. Навіны і навінкі «Харвеста» мы сёння абмяркоўваем разам з намеснікам дырэктара па пытаннях гандлю Аленай Бобр.

ларускіх народных казак. Ужо выйшла 6 кніг для дзяцей сярэдняга школьнага ўзросту на беларускай і рускай мовах, столькі ж — і для маленькіх чытачоў. Мы здалі ў друк Руска-беларускі (Беларуска-рускі) слоўнік. Рыхтуецца яшчэ некалькі новых праектаў для дзяцей. Апроч гэтага, працягваем выпуск серый кніг «Сучасны дэтэктыў» і «Сучасная фантастыка», а таксама «Бібліятэка дзіцячай літаратуры». У іх межах выходзяць творы аўтараў, якія пішуць па-беларуску. Таксама маем кола самастойных аўтараў, што прапаноўваюць даследаванні па гісторыі Беларусі на беларускай мове. Гэтыя кнігі запатрабаваныя, таму з задавальненнем іх друкуем. Рыхтуем выданні па замове Саюза пісьмен-

нікаў Беларусі і асобныя праекты серыі «Беларускі кнігазбор».

— Выпуск такіх кніг — ініцыятыва выдавецтва ці аўтараў?

— Некаторыя праекты — наша ініцыятыва, але паўтаруся: ёсць аўтары, якія пішуць выключна на беларускай мове.

— Ці можна лічыць беларускамоўныя праекты паспяховымі?

— Так, многія кнігі прадаюцца досыць хутка.

— Ці рыхтуе выдавецтва «Харвест» сваю праграму да Дня беларускага пісьменства?

— Калі вы маеце на ўвазе нейкі адмысловы праект, то не. Мы заўсёды фарміруем стэнд разам з «Белкнігай», якая ў поўным аб'ёме прадстаўляе інтарэсы нашага выдавецтва і выстаўляе творы айчынных аўтараў ды кнігі, зробленыя для беларускага рынку.

Издательство «Харвест» — динамично развивающаяся компания, основана в 1991 году и открыта для сотрудничества со всеми желающими.

Издательство «Харвест» выпускает **КНИГИ** всех жанров и направлений, которые распространяются как на территории Республики Беларусь, так и далеко за ее пределами. Это — книги **для детей**, художественная литература, деловая литература, издания для досуга, научно-популярные издания, энциклопедии, словари и многое другое. Кроме того, ООО «Харвест» осуществляет оптовую торговлю книгами.

220013, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Кульман 1/3, ком. 42.
Тел./факс: (017) 331-35-49, тел. 209-80-53
E-mail: harvest_torg@tut.by, harvest08@mail.ru, natalipoljko@rambler.ru

— Сярод гэтых выданняў будучь навінкі, якія чытачы ўпершыню пабачаць менавіта ў Заслаўі?

— Так, у нас ёсць такія выданні. Наатуральна, мы іх пакажам. Гэта новыя дзіцячыя энцыклапедыі, метадычныя дапаможнікі для дзяцей, кнігі для мам, якія падкажуць, як даглядаць немаўлят. У нас выйшла некалькі новых кніг серыі «Невядомая гісторыя», «Бібліятэка дзіцячай літаратуры». Цікавы праект мы рэалізавалі разам з кампаніяй «Вест Ост Юнион» і сеткай крам «Буслік». Гэта 8 кніг для дзяцей, дзе распавядаецца гісторыя Бусліка. Кожнае наступнае выданне з'яўляецца працягам папярэдняга.

— Якія планы адносна працы выдавецтва з беларускімі пісьменнікамі. Ці можна назваць супрацоўніцтва ў гэтым кірунку паспяховым?

— Рыхтавалі і будзем рыхтаваць кнігі беларускіх аўтараў. З'яўляючыся буйным выдавецтвам, разумеем: хто, калі не мы? Не ўсе выданні можна назваць касавымі, але тым не менш «Харвест» гатовы падтрымліваць і папулярызаваць айчынных творцаў.

— Ці змянілася за апошні час становішча на беларускім кніжным рынку? Цікаваць чытачоў узрасла ці, наадварот, знізілася?

— Не скажу, што цікавасць да кнігі надта знізілася. Напэўна, у нашай краіне меней, чым дзе-небудзь яшчэ. Наатуральна, уплываюць інтэрнэт і электронныя выданні. Аднак тых, хто чытае, яшчэ шмат. Нашы чытачы — сучасныя! Яны ведаюць аўтараў з розных краін і хочуць бачыць іх творы ў сваіх хатніх бібліятэках, а мы, у сваю чаргу, імкнёмся задаволіць іх попыт.

Марына ВЕСЯЛУХА

Камертон для душы

Серыя «Бібліятэка Мінска-Ста гарадскога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі», што рыхтуецца выдавецтвам «Чатыры чвэрці», папоўнілася новым выданнем. Гэта кніга прэзаіка, сябра СПБ Уладзіміра Дарашэвіча «Заганы і пакаранні».

Імя гэтага аўтара для чытача не новае. Крыху раней пабачыла свет яго кніга «Грахі і судзі», на старонках якой пісьменнік разважаў пра тое, што штурхае людзей на злачынствы, спрабаваў знайсці адказы на пытанне, як своечасова спыніцца на гэтым шляху. Рэальныя вострасюжэтыя гісторыі з вопыту працы следчага былі насычаны загадкавымі знікненнямі і злачынствамі. Аўтар спрабуе знайсці рашэнне няпростай задачы: як змагацца з недахопамі чалавечай натуры, штодзень назіраць заганныя паводзіны і пры гэтым самому заставацца маральна чыстым? Бо, па сутнасці, кожнае злачынства закранае не толькі ахвяру, самога злачынцу, але і судзію.

Пагадзіцеся, выданні такога кшталту незвычайныя і нават нечаканыя для беларускага кніжнага рынку. У нас не прынята заадаўнікаць у псіхалагічныя аспекты працы, няма завядзёнік звяртацца да дапамогі да псіхолога ці псіхааналітыка. Сутыкнуўшыся з маральнымі ці маральна-этычнымі дyleмамі, беларусы тым больш не будуць шукаць рашэнне ў кнігах. Самы звыклы для нас шлях — цёплая гутарка з сябрамі ці сваякамі, зварот да святара ці ананімны перапіскі з такімі ж пакутнікамі ў інтэрнэце.

Але, думаецца, невыпадкова ў кнігарнях еўрапейскіх краін і ЗША так шмат выданняў з серыі «дапамажы сабе сам», якія падказваюць, дапамагаюць і могуць параіць выйсце не горш, чым псіхааналітык, бо аўтар сам прафесійны псіхолог ці той, хто паспяхова пераадолеў падобныя цяжкасці. Да прыкладу, амерыканскі пісьменнік Уільям Стайран здабыў вялікую папулярнасць дзякуючы мемуарам «Бачная цемра» (*Darkness Visible*). На старонках кнігі аўтар шчыра і падрабязна распавядаў пра ўласны вопыт паспяховага змагання з дэпрэсіяй. Значыць, многім дапамагла кніга. Значыць, не адзін чытач зразумеў, што і з гэтага складанага становішча можа быць выйсце.

Дык чаму беларусы павінны абыходзіцца без дапаможнай літаратуры падобнага кшталту?

Нават калі гаворка не ідзе пра сур'ёзныя псіхалагічныя цяжкасці, штодзень чалавек сутыкаецца з мноствам складаных пытанняў. Як перамагчы зайздрасць, раўнадушша, ляноту? Чаму людзі замест даравання выбіраюць помсту? Чаму падманваюць, крадуць і не ўмеюць дзякаваць? Наатуральна, кожны сам для сябе шукае адказы. Але хто можа гарантаваць, што гэтыя меркаванні правільныя, што злое нейкім чынам не пранікла ў нашу свядомасць? Думаецца, новая кніга Уладзіміра Дарашэвіча «Заганы і пакаранні» дапаможа расставіць акцэнтны ў сітуацыях няпростага маральнага выбару.

Аўтар пранікае ў таямніцы асобы, даведваецца пра прычыны і матывы, што схіляюць чалавека да здзяйснення самых непрыстойных учынкаў. Акрамя таго, ён прыводзіць прыклады зваротнага працэсу, калі яшчэ можна спыніцца і не апынуцца «з іншага боку». Да прыкладу, вось што Уладзімір Дарашэвіч піша пра зайздрасць: «Нельга зайздрасць блытаць з прагаю да пашаны. Прага да пашаны таксама мае на мэце імкненне да руху ўверх, але не па лёсах людзей, а па калдобінах і канавах, пераадольваючы аб'ектыўныя і суб'ектыўныя перашкоды, у тым ліку і тыя, што ствараюць зайздроснікі. Чалавек, які імкнецца да пашаны, горды і шчыры, вы-

сакародны і здольны на самаахвяру. Ён не будзе назіраць, як чалавек тоне ў ледзяной вадзе, а кінецца на дапамогу. Зайздроснік баязлівы, да таго ж ён будзе атрымліваць асалоду ад гібелі свайго сабрата».

Усё шчыра, адкрыта і лагічна. Без аніякіх алегорый, без прыдуманых герояў і гісторый, з якіх кожны сам для сябе мусяць вынесці нейкую мараль. Гэта і ёсць мараль у чыстым выглядзе, але калі для мастацкай літаратуры маралізатарства на такім узроўні амаль непрымальнае, то для псіхалагічнага эсэ гэта цалкам наатуральна і нават патрэбна. Больш за тое, аўтар прыводзіць у кнізе рэальныя гісторыі, але падае іх пасля тэарэтычных раскладак.

І ўжо па новай, яскравай шкале «чорнага і белага» чалавек здольны не толькі ацаніць учынкi герояў, але і ўбачыць сябе па-новаму. А значыць, ён атрымлівае магчымасць самаўдасканалення.

Дык чаму аўтар звярнуў увагу на недахопы чалавечай натуры і амаль пакінуў без увагі станоўчыя якасці? Вось як разважае пісьменнік у прадмове да выдання: «Канечне, тэма «Прыгожыя людзі» больш прыемная для даследавання і выкладання. Але камертон ад яе не заўсёды атрымліваецца, перш за ўсё там, дзе ён павінен быць без нагадванняў. Больш за тое, іншым разам прыемныя думкі і добрыя ўчынкi — нібыта чырвоная ануца для грэшніка, а гэта, у сваю чаргу, з'яўляецца «лакмусавай паперкай» для выяўлення такіх людзей». Ды аўтар мае на мэце не злаваць кепскіх людзей, ён імкнецца знізіць іх негатыўны ўплыў на грамадства.

Задача не з простых, ды будзем спадзявацца, што яна будзе выкананая.

Юзэфа ВОЎК

ВЫДАВЕЦТВА Чатыры чвэрці

запрашае да супрацоўніцтва аўтараў — літаратараў, навукоўцаў, мастакоў, настаўнікаў.

Усе рэдакцыйна-выдавецкія працэсы — ад рукапісу да тыража.

Кнігі, альбомы, буклеты, плакаты, афішы — у кароткія тэрміны на ўласным абсталяванні (тыражы ад 50 экз.).

220013, Рэспубліка Беларусь, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 8, пакоі 208, 215, 216
Тэл./факс: (017) 331-25-42, тэл.: 290-05-95, GSM: (029) 650-23-37, (044) 789-96-74
E-mail: info@4-4.by, www.4-4.by